

gemeente
Hardinxveld-Giessendam

NAJAARSNOTA 2023

Raadsvergadering 26 oktober 2023

LEESWIJZER

In de najaarsnota 2023 rapporteert het college de gemeenteraad over:

- a) De nu reeds bekende of te verwachten financiële mee- en tegenvallers per programma voor 2023.
- b) De stand van zaken van de uitvoering van de investeringsprojecten voor 2023.

De bedragen in de tabellen zijn weergegeven in euro's. Hierin worden de financiële voordelen aangeduid met een 'V' en de nadelen met een 'N'.

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING	1
PROGRAMMA 1 BESTUUR.....	5
PROGRAMMA 2 LEVEN, REIZEN EN DOCUMENTEN	6
PROGRAMMA 3 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	7
PROGRAMMA 4 VERKEER EN VERVOER	8
PROGRAMMA 5 ONDERNEMEN EN BEDRIJVIGHEID.....	10
PROGRAMMA 6 SCHOLING	11
PROGRAMMA 7 SAMENLEVEN.....	12
PROGRAMMA 8 WERK EN INKOMEN	14
PROGRAMMA 9 ZORG EN WELZIJN	15
PROGRAMMA 10 GEZONDHEID EN MILIEU.....	16
PROGRAMMA 11 BOUWEN, WONEN EN GEBRUIKEN.....	17
PROGRAMMA 12 WOONOMGEVING	18
FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	19
BEDRIJFSVOERING	22
RISICO'S	24
BOUWGRONDEXPLOITATIES	25
INVESTERINGSKREDIETEN	26

Aanbieding

Wij bieden u hierbij de najaarsnota 2023 aan. Ten opzichte van de Perspectiefnota 2024-2027 (na verwerking meicirculaire 2023) daalt het begrotingssaldo 2023 van € 546.118 nadelig naar € 323.022 nadelig. Dit is een verbetering van € 223.096.

Verderop in deze paragraaf worden de mee- en tegenvallers per programma gepresenteerd.

De najaarsnota vormt een belangrijke graadmeter voor de voortgang van de begroting van het lopende jaar. Dat komt omdat de najaarsnota ingaat op de stand van zaken per 31 augustus 2023, waarbij tevens rekening is gehouden met ontwikkelingen die bekend werden gedurende het proces van samenstellen van deze nota.

De opzet van de najaarsnota 2023 is afwijkend ten opzichte van voorgaande najaarsnota's. In deze najaarsnota zijn geen toelichtingen opgenomen over de stand van zaken met betrekking tot het uitgevoerde beleid. Het is alleen een rapportage op uitzonderingen waarbij bij afwijkingen boven de € 10.000 zijn voorzien van een aparte toelichting. De afwijkingen zullen per programma inzichtelijk worden gemaakt. Het ontbreken van het beleidsmatige deel in deze najaarsnota hangt samen met onder meer het feit dat uit het proces van prioritering, volgend uit gewijzigde opzet van de beleidsprogramma's uit de begroting 2023, bleek dat veel going-concern onderwerpen waren opgenomen. Het verantwoordden van deze onderdelen zou tot veel werk en, in onze ogen, teveel en voor de raad overbodige teksten leiden. Daarom is de focus gelegd op een verbeterslag in de begroting 2024, welke in de raad van 9 november 2023 zal worden behandeld.

Budgetrecht en presentatie in najaarsnota

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het college bevoegd binnen een programma budgetten aan te passen voor zover het geen ingrijpende beleidswijzigingen betreft. Aanpassingen met beleidswijzigingen zijn een bevoegdheid van de raad en zijn per programma gepresenteerd.

Ook aanpassingen tussen programma's zijn een bevoegdheid van de raad. Waar dit aanpassingen tussen programma's zonder ingrijpende beleidswijzigingen betreft worden deze opgenomen onder de noemer "herijkingen".

De diverse typen mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Administratief

Dit betreft mutaties binnen een programma en zijn een aangelegenheid van het college. Ze zijn niet zichtbaar opgenomen in de najaarsnota. Deze wijzigingen hebben geen effect op het begrotingssaldo.

Herijkingen

Dit betreffen mutaties tussen programma's en zijn een aangelegenheid van de raad. Dit omdat het mutaties over programma's heen betreft. Deze wijzigingen hebben geen effect op het begrotingssaldo.

Indexeringen

In de begroting 2023 is in verband met indexeringen op budgetten een raming op programma 13 opgenomen. Met de tussentijdse rapportages kunnen budgetten vanwege indexering worden aangepast. Daarvoor wordt de raming in programma 13 benut, waardoor er geen effect op het begrotingssaldo is.

Bijstellingen

Dit betreft positieve of negatieve bijstellingen en worden apart zichtbaar gemaakt en toegelicht. Dit zijn mutaties die onder het budgetrecht van de raad vallen en een effect hebben op het begrotingssaldo.

HET FINANCIËEL BEELD

Het financieel beeld voor 2023 bij de door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2023 is € 246.229 positief. Met de raadsbesluiten tot en met de raad van 31 augustus 2023 is dit bijgesteld tot € -546.118 negatief. Onderstaande tabel laat het verloop zien::

Tabel 1. Financieel beeld voor najaarsnota

Bedragen €

	V/N	Jaar 2023
Saldo primaire begroting 2023	V	246.229
Septembercirculaire 2022	V	211.000
	V	457.229
Perspectiefnota 2024-2027 (voorjaarsnota 2023)	N	-1.626.347
	N	-1.169.118
Meicirculaire 2023	V	623.000
Saldo 2023 vóór najaarsnota 2023	N	-546.118

Na verwerking van de mutaties uit deze najaarsnota komt het voor 2023 verwachte financieel resultaat uit op € 323.022 nadelig. Dit is € 223.096 voordeliger dan bij de bijgestelde begroting 2023 werd verwacht. Onderstaande tabel laat dit zien::

Tabel 2. Financieel beeld na najaarsnota

Bedragen €

	V/N	Jaar 2023
Saldo 2023 vóór najaarsnota 2023	N	-546.118
Financiële gevolgen najaarsnota 2023	V	223.096
Saldo 2023 na najaarsnota 2023	N	-323.022

Tabel 3 laat zien op welke programma's de mutaties uit de najaarsnota plaatsvinden en wat de gevolgen daarvan zijn voor het saldo van die programma's.

Tabel 3. Mutaties najaarsnota 2023 per programma

Totaal saldi programma's	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties 2023 NJN	Bijgestelde begroting 2023
1. Bestuur	-2.340.571	-2.720.981	-246.807	-2.967.788	-21.839	-2.989.627
2. Leven, reizen en documenten	-402.198	-416.500	-23.600	-440.100	-21.230	-461.330
3. Openbare orde en veiligheid	-1.481.265	-2.015.105	-73.328	-2.088.433	-4.750	-2.093.183
4. Verkeer en vervoer	-3.240.349	-2.898.900	-7.516	-2.906.416	25.077	-2.881.339
5. Ondernemen en bedrijvigheid	-481.434	-499.195	52.656	-446.539	-36.261	-482.800
6. Scholing	-1.044.025	-971.669	-108.701	-1.080.370	-40.371	-1.120.741
7. Samenleven	-1.443.161	-1.668.280	-71.213	-1.739.493	-104.772	-1.844.265
8. Werk en inkomen	-1.458.232	-1.127.507	54.000	-1.073.507	-101.600	-1.175.107
9. Zorg en welzijn	-14.777.658	-14.912.409	-1.423.521	-16.335.930	269.044	-16.066.886
10. Gezondheid en milieu	-305.462	348.235	-438.866	-90.631	48.357	-42.274
11. Bouwen, wonen en gebruiken	-1.810.782	-730.985	-301.500	-1.032.485	-38.657	-1.071.142
12. Woonomgeving	-1.059.654	-1.073.491	-133.546	-1.207.037	0	-1.207.037
Totaal saldi programma's (voor mutaties reserves)	-29.844.790	-28.686.787	-2.721.942	-31.408.729	-27.002	-31.435.731
Algemene dekkingsmiddelen baten	34.715.125	34.674.203	830.170	35.504.373	197.000	35.701.373
Algemene dekkingsmiddelen lasten	-426.124	-1.050.563	101.293	-949.270	19.691	-929.579
Overhead, kostenplaatsen bedrijfsvoering	-6.228.355	-5.335.029	-625.898	-5.960.927	43.407	-5.917.520
	-1.784.144	-398.176	-2.416.377	-2.814.553	233.096	-2.581.457
Saldo baten en lasten (voor mutaties reserves)						
Totaal onttrekkingen uit reserves	4.526.904	1.512.805	2.630.030	4.142.835	10.000	4.152.835
Totaal toevoegingen aan reserves	-1.510.354	-868.400	-1.006.000	-1.874.400	-20.000	-1.894.400
Begrotingsresultaat (+/- is vd)	1.232.407	246.229	-792.347	-546.118	223.096	-323.022

De voornaamste mee-/tegenvallers die het resultaat met € 223.096 beïnvloeden (> € 25.000 en effect op begrotingssaldo) zijn:

Vervolgonderzoek Deloitte / De Reeder

€ 50.000 nadelig

Er is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het versterken van de ambtelijke organisatie en het werken aan een toekomstbestendige, robuuste organisatie. De incidentele middelen die ter beschikking zijn gesteld lopen echter af in 2023. Mogelijk zijn er extra middelen en aanvullende zaken nodig om de organisatie verder op peil te brengen en te houden. De gemeenteraad wil daarom weten waar de organisatie nu staat in haar ontwikkeling en wat er verder nodig om de organisatie toekomstbestendig te

laten zijn. Het presidium heeft hierop een aantal onderzoeksvragen geformuleerd en hebben opnieuw Deloitte / de Reeder gevraagd om deze analyse te doen. De opdracht hiervoor is in het 2^e kwartaal van 2023 verstrekt en het onderzoek, middels interviews en documentstudie is gestart in juni 2023. De rapportage wordt verwacht in het 3^e kwartaal.

Zwembad "de Duikelaar"

€ 45.000 nadelig

Het zwembad heeft te maken met een verplicht keurmerk. Vanuit het keurmerk veilig en schoon is er in opdracht van de gemeente door een externe partij een onderzoek ingesteld. Uit dit onderzoeksrapport is gebleken dat de gemeente maatregelen moet nemen om de veiligheid van het zwembad te kunnen waarborgen. De overschrijding van € 45.000 heeft voornamelijk met het onderhoud door corrosie te maken.

Beschermd Wonen (OGGZ, WMO)

€ 300.000 voordelig

De uitvoering voor beschermd wonen is nog bij centrumgemeente Dordrecht ondergebracht. De geactualiseerde begroting laat, evenals voorgaande jaren, een fors overschot zien. Voorgesteld wordt om de begroting aan te passen waarbij ervan wordt uitgegaan dat 75 procent van het huidige verwachte resultaat over 2023 van € 400.000 wordt terugontvangen. De definitieve afrekening 2022 is ca. € 17.000 lager uitgevallen dan begroot.

Omgevingswet Zuid-Holland Zuid: Uitbestede werkzaamheden

€ 54.016 voordelig

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zal bij inwerkingtreding van de Omgevingswet extra taken voor onze gemeente uit gaan voeren (afhandeling bedrijfsmatige asbestmeldingen en bodemsaneringstaken). Aanvankelijk zou de Omgevingswet per 1-1-2023 ingaan en later per 1-7-2023. Nu de Omgevingswet pas per 1-1-2024 ingaat, zijn de middelen voor 2023 niet nodig.

Onroerende-zaakbelastingen

€ 190.000 voordelig

Bij het vaststellen van de begroting zijn de indexaties voor de belastingopbrengsten nog niet bekend. Deze worden namelijk in december vastgesteld. Dit betekent dat eerst in het lopende begrotingsjaar de effecten kunnen worden verwerkt, waarbij naar nu blijkt de effecten over 2022 niet structureel zijn meegenomen. Daarnaast wordt bij de ramingen in de begroting geen rekening gehouden met arealuitbreiding. Om tot een geactualiseerde raming voor 2023 te komen worden daarnaast de opgelegde opbrengsten minus de bezwaarschriften tegen de ramingen afgezet. Uit de analyse komt op dit moment het volgende beeld:

	Indexatie 2022	Indexatie 2023	Arealuitbreiding	Totaal
Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	23.500	48.500	-7.000	65.000
Onroerende zaakbelastingen woningen	31.000	64.500	29.500	125.000
	54.500	113.000	22.500	190.000

De geactualiseerde ramingen worden meegenomen in de begroting 2024-2027.

Rente kort geld

€ 97.809 nadelig

Voor de externe financiering wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen. Dit om flexibiliteit van de uitgaven en inkomsten te behouden. Door de stijgende rente in het afgelopen jaar blijkt echter dat het rentepercentage op kasgeldleningen fors is gestegen. Waar enige jaren terug nog sprake was van negatieve rente is deze inmiddels gestegen tussen de 3,5% en 4%. De raming in de begroting is op dit moment € 25.000. Voor 2023 wordt uitgegaan van een geactualiseerde raming van € 205.000 en heeft daarmee een nadelig effect van € 180.000. In de begroting 2024-2027 zal dit structureel worden bijgesteld naar € 100.000 en daarmee een nadelig effect op het saldo van € 75.000.

Daar tegenover staat dat een deel van de hogere rentelasten kan worden doorbelast naar onder meer de bouwgrondexploitaties. Dit voordelig effect bedraagt € 82.191.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam, 19 september 2023

de loco-secretaris,

de burgemeester,

S.M. van der Stel

D.A. Heijkoop

Programma 1 Bestuur

Programma 1. Bestuur

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	1.196	0	0	0	0	0
Lasten	2.341.767	2.720.981	246.807	2.967.788	21.839	2.989.627
Saldo van baten en lasten	-2.340.571	-2.720.981	-246.807	-2.967.788	-21.839	-2.989.627
Toevoeging aan reserves	0	0	0	-	0	0
Onttrekking aan reserves	22.730	13.865	0	13.865	0	13.865
Resultaat	-2.317.841	-2.707.116	-246.807	-2.953.923	-21.839	-2.975.762

Programma 1. Bestuur

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Onderzoek Deloitte organisatie	N	-50.000
	Inhuur wegens vertrek secretaris	V	28.161
		N	-21.839

TOELICHTING

Bijstellingen

Vervolgonderzoek Deloitte / De Reeder

€ 50.000 nadelig

Er is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het versterken van de ambtelijke organisatie en het werken aan een toekomstbestendige, robuuste organisatie. De incidentele middelen die ter beschikking zijn gesteld lopen echter af in 2023. Mogelijk zijn er extra middelen en aanvullende zaken nodig om de organisatie verder op peil te brengen en te houden. De gemeenteraad wil daarom weten waar de organisatie nu staat in haar ontwikkeling en wat er verder nodig om de organisatie toekomstbestendig te laten zijn. Het presidium heeft hierop een aantal onderzoeksvragen geformuleerd en hebben opnieuw Deloitte / de Reeder gevraagd om deze analyse te doen. De opdracht hiervoor is in het 2^e kwartaal van 2023 verstrekt en het onderzoek, middels interviews en documentstudie is gestart in juni 2023. De rapportage wordt verwacht in het 3^e kwartaal.

Herijkingen

Inhuur wegens vertrek secretaris

€ 28.161 voordelig

In verband met het vertrek van de gemeentesecretaris neemt de loco-secretaris de werkzaamheden over. Daarmee ontstaat een vraagstuk in het opvangen van de werkzaamheden van de loco-secretaris in haar reguliere werkzaamheden. Om hierin te voorzien wordt inhuur gepleegd, welke uit het salaris-budget van de vertrokken gemeentesecretaris kan worden gedekt. Het effect van deze herijking is ook zichtbaar op programma 5 en heeft daarmee een nihil- effect.

Programma 2 Leven, reizen en documenten

Programma 2. Leven, reizen en documenten

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	228.638	270.180	0	270.180	-20.180	250.000
Lasten	630.836	686.680	23.600	710.280	1.050	711.330
Saldo van baten en lasten	-402.198	-416.500	-23.600	-440.100	-21.230	-461.330
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-402.198	-416.500	-23.600	-440.100	-21.230	-461.330

Programma 2. Leven, reizen en documenten

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Legesinkomsten	N	-20.180
	Digitalisering akten burgerlijke stand	N	-1.050
		N	<u>-21.230</u>

TOELICHTING

Bijstellingen

Leges Rijbewijzen

Het aantal aangevraagde rijbewijzen zijn lager dan verwacht.

€ 20.180 nadelig

Programma 3 Openbare orde en veiligheid

Programma 3. Openbare orde en veiligheid

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	3.264.997	9.800	0	9.800	-750	9.050
Lasten	4.746.263	2.024.905	73.328	2.098.233	4.000	2.102.233
Saldo van baten en lasten	-1.481.265	-2.015.105	-73.328	-2.088.433	-4.750	-2.093.183
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	16.200	16.200	0	16.200	0	16.200
Resultaat	-1.465.065	-1.998.905	-73.328	-2.072.233	-4.750	-2.076.983

Programma 3. Openbare orde en veiligheid

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Multi-disciplinaire veiligheidszaken	N	-17.000
Herijking	Leerplicht Oekraïense leerlingen	V	13.000
	Vergunningen	N	-750
			-4.750

TOELICHTING

Bijstellingen

Veiligheidsregio

€ 17.000 nadelig

Op 13 juli 2023 is door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio een brief opgesteld om een aanpassing van de begroting kenbaar te maken. In de brief wordt een zienswijze van de gemeenteraad gevraagd op de voorgelegde aanpassing van de begroting.

Een tweetal zaken zorgt voor de aanpassing van de begroting, te weten; een hogere loonindexering dan geraamd en een boeterente in verband met het oversluiten van een leningenportefeuille.

De totale verhoging naar aanleiding van de aanpassing van de begroting komt neer op € 2.710.000. Volgens de Kostenverdeelsystematiek (AB2018/060) valt 3,3% daarvan onder de verantwoordelijkheid van Hardinxveld-Giessendam. Dit komt neer op een bedrag van € 89.430. Ten opzichte van onze begroting leidt dit tot een bijstelling van € 17.000.

Herijkingen

Leerplicht Oekraïense leerlingen

€ 13.000 voordelig

Met de opvang van Oekraïense vluchtelingen is ook sprake van het geven van onderwijs. Dit leidt tot extra kosten, welke gedekt kunnen worden uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de opvang. Deze herijking is ook zichtbaar op programma 6 en leidt daarmee tot een nihil-effect.

Programma 4 Verkeer en vervoer

Programma 4. Verkeer en vervoer

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	179.547	133.831	-32.107	101.724	46.000	147.724
Lasten	3.419.896	3.032.731	-24.591	3.008.140	20.923	3.029.063
Saldo van baten en lasten	-3.240.349	-2.898.900	-7.516	-2.906.416	25.077	-2.881.339
Toevoeging aan reserves	450.400	636.400	1.006.000	1.642.400	0	1.642.400
Onttrekking aan reserves	1.058.399	849.432	876.227	1.845.659	-120.000	1.725.659
Resultaat	-2.632.350	-2.685.868	-17.289	-2.703.157	-94.923	-2.798.080

Programma 4. Verkeer en vervoer

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Veerdiensten	N	-16.923
Herijking	Verkeersvoorzieningen, inhuur	N	-46.000
Bijstellingen via reserves	Waterlossingen en sloten, reserve	N	-120.000
	Waterlossingen en sloten	V	120.000
Indexeringen		N	-32.000
		N	-94.923

TOELICHTING

Bijstelling

Veerdiensten

€ 16.923 nadelig

De Provincie Zuid-Holland en Drechtsteden hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met betrekking tot personenvervoer over water. Drechtsteden betaalt aan de provincie jaarlijks een bijdrage van 15% van de totale jaarlijkse exploitatiebijdrage. De bijdrage van Drechtsteden wordt naar rato van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten. Op grond van het contract met de vervoerder wordt de bijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam betekent dit een extra uitgave van € 12.117.

De oplevering van de elektrisch aangedreven dieselschepen is uitgesteld. Dit betekent dat langer wordt doorgevaren met dieselschepen. Op basis van de thans bekende informatie zullen de schepen tot 1 oktober 2023 moeten doorvaren. Het varen met dieselschepen is duurder dan elektrisch varen. Daardoor zal de bijdrage aan de exploitatie ongeveer € 4.000 hoger uitvallen. Dit betreft een incidentele uitgave.

Herijkingen

Verkeerseducatie Inhuur

€ 46.000 nadelig

Met het vertrek van de beleidsmedewerker verkeer is een vacature ontstaan die wordt ingevuld door de inzet van een inhuurkracht. Deze kosten worden gedekt uit de vacaturegelden van de vertrokken medewerker.

Het betreft hier een verschuiving van het budget vanuit een ander programma (zie programma 14). Per saldo heeft deze herijking geen effect op het begrotingsresultaat.

Bijstellingen via reserves

Baggerplan

€ 120.000 voordelig

Onttrekking reserve waterbeheerplan

€ 120.000 nadelig

In 2023 is gestart om het peilgebied Giessendam te baggeren. De afronding zal plaatsvinden in 2024. De verwachte kosten in 2023 vallen naar verwachting € 120.000 lager uit, dit is hoofdzakelijk het gevolg van een gunstige aanbesteding. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2024. In 2024 zijn alle werkzaamheden van het baggerplan afgerond.

Indexeringen

€ 32.000 nadelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingsaldo geen effect.

Programma 5 Ondernemen en bedrijvigheid

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	75.306	107.700	56.000	163.700	-70.000	93.700
Lasten	556.740	606.895	3.344	610.239	-33.739	576.500
Saldo van baten en lasten	-481.434	-499.195	52.656	-446.539	-36.261	-482.800
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	10.000	10.000	10.000	20.000	0	20.000
Resultaat	-471.434	-489.195	62.656	-426.539	-36.261	-462.800

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Bijstellen ondernemersfonds	N	-8.100
Herijking	Inhuur vervanging	N	-28.161
		N	-36.261

TOELICHTING

Bijstellingen

Ondernemersfonds

€ 8.100 nadelig (structureel)

Voor het ondernemersfonds wordt gebruik gemaakt van de WOZ waarden waarbij een opslag wordt gehanteerd. Door toepassing van inflatie op de OZB opbrengsten, stijgt ook het aandeel voor het ondernemersfonds. Voor 2023 komt dit uit op € 8.100. Aan de kant van de OZB opbrengsten is hetzelfde effect zichtbaar.

Herijking

Inhuur vervanging

€ 28.161 nadelig

Dit betreft inhuur om, in verband met het vertrek van de gemeentesecretaris, werkzaamheden op te vangen. Zie hiervoor ook de toelichting op programma 1. Per saldo heeft deze herijking een nihil-effect.

Programma 6 Scholing

Programma 6. Scholing

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	207.119	126.000	279.951	405.951	262.895	668.846
Lasten	1.251.144	1.097.669	388.652	1.486.321	303.266	1.789.587
Saldo van baten en lasten	-1.044.025	-971.669	-108.701	-1.080.370	-40.371	-1.120.741
Toevoeging aan reserves	70.000	60.000	0	60.000	0	60.000
Onttrekking aan reserves	41.450	41.480	31.420	72.900	0	72.900
Resultaat	-1.072.575	-990.189	-77.281	-1.067.470	-40.371	-1.107.841

Programma 6. Scholing

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Herijking	Leerplicht en VSV/RMC	N	-21.504
	Spuk OAB middelen 2023	N	-259.762
	Spuk OAB middelen 2023	V	259.762
Indexering		N	-22.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000 per saldo		V	3.133
		N	-40.371

TOELICHTING

Herijkingen

€ 21.504 nadelig

Betreft verschuivingen van budgetten naar andere programma's (zie programma 9). Per saldo hebben de herijkingen geen effect op het begrotingsresultaat.

Daarnaast worden de SPUK-middelen geraamd. De hogere kosten worden gedekt door hogere inkomsten en leiden daarmee tot een nihil-effect.

Indexeringen

€ 22.000 nadelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingssaldo geen effect.

Programma 7 Samenleven

Programma 7. Samenleven

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	936.075	722.295	42.533	764.828	153.885	918.713
Lasten	2.379.236	2.390.575	113.746	2.504.321	258.657	2.762.978
Saldo van baten en lasten	-1.443.161	-1.668.280	-71.213	-1.739.493	-104.772	-1.844.265
Toevoeging aan reserves	55.000	58.000	20.000	58.000	20.000	78.000
Onttrekking aan reserves	245.730	108.567	70.841	179.408	0	179.408
Resultaat	-1.252.431	-1.617.713	-372	-1.618.085	-124.772	-1.742.857

Programma 7. Samenleven

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Sporthallen, aanschaf reserveringssysteem & telecomkosten	N	-10.302
	Sporthallen, minder huurinkomsten	N	-19.000
	Zwembad, corrosie & extra onderhoudswerkzaamheden	N	-45.000
	Speelplaatsen, aanpassen ondergrond	N	-10.000
Herijking	Raming huurinkomsten ruimte Boven-Hardinxveld	N	-34.540
Bijstelling via reserves	Beheerplan sportvelden naar 2024	V	20.000
	Beheerplan sportvelden, reserve	V	-20.000
Indexering		N	-6.500
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000, per saldo		V	570
		N	-124.772

TOELICHTING

Bijstellingen

Aanschaf reserveringsmodule

€ 10.302 nadelig

In 2023 is het oude reserveringssysteem voor verenigingen vervangen door een nieuw systeem. Het oude reserveringssysteem was arbeidsintensief voor de beheerders en gaf de verenigingen geen toegang om de reserveringen te bekijken. Door de aanschaf van het nieuwe systeem kunnen de beheerders meer tijd besteden aan de beheerderstaken.

Sporthal de Wielewaal: Huuropbrengsten

€ 19.000 nadelig

De geraamde huurinkomsten van de sporthal over 2023 worden dit seizoen niet gehaald. Dit geeft reden om de huuropbrengst bij te stellen naar de werkelijk gerealiseerde huurinkomsten.

Zwembad "de Duikelaar"

€ 45.000 nadelig

Het zwembad heeft te maken met een verplicht keurmerk. Vanuit het keurmerk veilig en schoon is in opdracht van de gemeente door een externe partij een onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoeksrapport is gebleken dat de gemeente maatregelen moet nemen om de veiligheid van het zwembad te kunnen waarborgen. De overschrijding van € 45.000 heeft voornamelijk met het onderhoud door corrosie te maken.

Extra onderhoud valondergrond van de speelplaatsen

€ 10.000,- nadelig

Na de regulier uitgevoerde inspecties aan de speeltoestellen zijn dit jaar diverse onderdelen aan de speeltoestellen vervangen. Ook vragen de valondergronden onder de speeltoestellen meer onderhoud. Zo moet bijvoorbeeld de schors flink worden aangevuld om te voldoen aan de minimale dikte. Met deze ophoging kunnen de speelplekken aan de gestelde eisen blijven voldoen en kunnen de kinderen veilig gebruiken maken van de speeltoestellen.

Herijkingen

Huurinkomsten ruimte Boven-Hardinxveld

€ 34.540 nadelig

De voormalige bibliotheek wordt verhuurd als technisch lokaal, maar stond als inkomsten bij de bibliotheek geraamd. Door raming op het juiste programma heeft dit geen effect op het begrotingsaldo.

Bijstellingen via reserves

Beheerplan sportvelden

€ 20.000 voordelig

Reserve budgetoverheveling

€ 20.000 nadelig

Voor het opstellen van een beheerplan voor de sportvelden is bij de Perspectiefnota 2024-2027 € 20.000 beschikbaar gesteld. Door een wijziging in de prioritering van de werkzaamheden voor voorgesteld om het opstellen van het beheerplan en de hieraan gekoppelde budget van € 20.000 door te schuiven naar 2024.

Indexeringen

€ 6.500 nadelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingsaldo geen effect.

Programma 8 Werk en inkomen

Programma 8. Werk en inkomen

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	2.319.861	2.365.628	959.000	3.324.628	0	3.324.628
Lasten	3.778.093	3.493.135	905.000	4.398.135	101.600	4.499.735
Saldo van baten en lasten	-1.458.232	-1.127.507	54.000	-1.073.507	-101.600	-1.175.107
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	100.000	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.358.232	-1.127.507	54.000	-1.073.507	-101.600	-1.175.107

Programma 8. Werk en inkomen

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Breed Offensief (dec.circ)	N	-4.600
Herijking	DGJ en WSW	N	-97.000
		N	-101.600

TOELICHTING

Herijkingen

DGJ en WSW

€ 97.000 nadelig

In de bijgestelde begroting 2023 en 2024 van DG&J is voor 2023 is een tekort ontstaan van €50.000 oplopend naar € 108.000 voor de jaren 2024-2027 ten opzichte van onze ramingen. De reden hiervoor zijn de inflatiecijfers en het principeakkoord voor de CAO en de daaruit volgende indexering (gemiddeld 5.65%). Als gevolg hiervan zijn de inwonerbijdragen verhoogd.

Het tekort DG&J kan gedekt worden uit de extra buffer die in onze huidige begroting aanwezig is op het budget SOJ. Gezien het grillige verloop van de kosten voor jeugdhulp is ervoor gekozen om het huidige surplus in onze begrotingscijfers voor SOJ niet naar beneden bij te stellen, om financiële risico's zoals deze op te vangen. In de najaarsnota wordt het budget voor het begrotingsjaar 2023 dan ook bijgesteld ten laste van het budget SOJ. Bij de volgende perspectiefnota 2025-2028 zullen de toekomstige budgetten SOJ en DGJ geactualiseerd worden.

In 2021 is over de raming voor de kosten van de bedrijfsvoering met Avres gesproken. Hierbij is de inhoud van het gespreksverslag van 9 april 2019 abusievelijk niet betrokken. In het gespreksverslag staan heldere afspraken omtrent het toepassen van de bepalingen van de dienstverleningsovereenkomst die bij het uittreden zijn opgesteld. Toepassing van de destijds gemaakte afspraken leidden tot een financiële correctie (84K) ten opzichte van de uitkomst van het overleg medio 2021. De begroting 2023 is op basis van dat overleg nog niet bijgesteld. Het nadeel van 97K kan binnen de huidige begroting gevonden worden. Bij de volgende perspectiefnota 2025-2028 zullen de toekomstige budgetten geactualiseerd worden.

Programma 9 Zorg en welzijn

Programma 9. Zorg en welzijn

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	782.955	96.500	191.765	288.265	577.913	866.178
Lasten	15.560.613	15.008.909	1.615.286	16.624.195	308.869	16.933.064
Saldo van baten en lasten	-14.777.658	-14.912.409	-1.423.521	-16.335.930	269.044	-16.066.886
Toevoeging aan reserves	429.705	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	620.051	195.000	629.318	694.318	130.000	824.318
Resultaat	-14.587.312	-14.717.409	-924.203	-15.641.612	399.044	-15.242.568

Programma 9. Zorg en welzijn

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	OGGZ, Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	V	300.000
Herijking	Sociaal Domein	V	112.977
	Kinderopvangtoezicht	N	-7.473
	Maatschappelijke vastgoed	V	34.540
Indexering		N	-41.000
		V	399.044

TOELICHTING

Bijstellingen

Beschermd Wonen (OGGZ, WMO)

€ 300.000 voordelig

De uitvoering voor beschermd wonen is nog bij centrumgemeente Dordrecht ondergebracht. De geactualiseerde begroting laat, evenals voorgaande jaren, een fors overschot zien. Voorgesteld wordt om de begroting aan te passen waarbij ervan wordt uitgegaan dat 75 procent van het huidige verwachte resultaat over 2023 van € 400.000 wordt terugontvangen. De definitieve afrekening 2022 is ca. € 17.000 lager uitgevallen dan begroot

Herijkingen

€ 140.044 voordelig

Betreft verschuivingen van budgetten vanuit andere programma's. Per saldo hebben de herijkingen geen effect op het begrotingsresultaat.

Indexeringen

€ 41.000 nadelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingssaldo geen effect.

Programma 10 Gezondheid en milieu

Programma 10. Gezondheid en milieu

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	4.597.337	4.588.718	169.307	4.758.025	408.026	5.166.051
Lasten	4.902.799	4.240.483	608.173	4.848.656	359.669	5.208.325
Saldo van baten en lasten	-305.462	348.235	-438.866	-90.631	48.357	-42.274
Toevoeging aan reserves	133.000	18.000	0	18.000	0	18.000
Onttrekking aan reserves	307.749	23.725	414.691	438.416	0	438.416
Resultaat	-130.713	353.960	-24.175	329.785	48.357	378.142

Programma 10. Gezondheid en milieu

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Aframen Omgevingswet OZHZ	V	54.016
	Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	N	-5.659
		V	48.357

TOELICHTING

Bijstellingen

Omgevingswet Zuid-Holland Zuid

Uitbestede werkzaamheden

€ 54.016 voordelig

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zal bij inwerkingtreding van de Omgevingswet extra taken voor onze gemeente uit gaan voeren (afhandeling bedrijfsmatige asbestmeldingen en bodemsaneringstaken). Aanvankelijk zou de Omgevingswet per 1-1-2023 ingaan en later per 1-7-2023. Nu de Omgevingswet pas per 1-1-2024 ingaat, zijn de middelen voor 2023 niet nodig.

Programma 11 Bouwen, wonen en gebruiken

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	4.947.332	4.218.921	0	4.218.921	40.350	4.259.271
Lasten	6.758.113	4.949.906	301.500	5.251.406	79.007	5.330.413
Saldo van baten en lasten	-1.810.782	-730.985	-301.500	-1.032.485	-38.657	-1.071.142
Toevoeging aan reserves	187.500	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	889.500	50.000	197.500	247.500	0	247.500
Resultaat	-1.108.782	-680.985	-104.000	-784.985	-38.657	-823.642

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Herijking	Inhuur omgevingswet uit vacatureruimte	N	-39.407
	Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	V	750
		N	-38.657

TOELICHTING

Herijkingen

Inhuur omgevingswet

Voor de implementatie van de omgevingswet werd de rol van projectleider ingevuld door een eigen medewerker. Na vertrek van deze medewerker bleek inhuur noodzakelijk om de implementatie verder vorm te geven. Met het overhevelen van een deel van het salarisbudget van de vertrokken medewerker aan het budget van de omgevingswet kunnen de hogere inhuurkosten worden gedekt. Per saldo heeft deze wijziging geen effect. Zie ook programma 14.

Programma 12 Woonomgeving

Programma 12. Woonomgeving

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	2.424	1.000	0	1.000	0	1.000
Lasten	1.062.077	1.074.491	133.546	1.208.037	0	1.208.037
Saldo van baten en lasten	-1.059.654	-1.073.491	-133.546	-1.207.037	0	-1.207.037
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	13.590	0	137.969	137.969	0	137.969
Resultaat	-1.046.064	-1.073.491	4.423	-1.069.068	0	-1.069.068

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	34.715.125	34.674.203	830.170	35.504.373	197.000	35.701.373
Lasten	426.124	1.050.563	-101.293	949.270	-19.691	929.579
Saldo van baten en lasten	34.289.001	33.623.640	931.463	34.555.103	216.691	34.771.794
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	34.289.001	33.623.640	931.463	34.555.103	216.691	34.771.794

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Onroerend zaakbelasting	V	190.000
	Hondenbelasting	V	7.000
	Rentekosten	N	-97.809
Indexering		V	117.500
		V	216.691

TOELICHTING

Bijstellingen

Onroerende-zaakbelastingen

€ 190.000 voordelig

Bij het vaststellen van de begroting zijn de indexaties voor de belastingopbrengsten nog niet bekend. Deze worden namelijk in december vastgesteld. Dit betekent dat eerst in het lopende begrotingsjaar de effecten kunnen worden verwerkt, waarbij naar nu blijkt de effecten over 2022 niet structureel zijn meegenomen. Daarnaast wordt bij de ramingen in de begroting geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. Om tot een geactualiseerde raming voor 2023 te komen worden daarnaast de opgelegde opbrengsten minus de bezwaarschriften tegen de ramingen afgezet. Uit de analyse komt op dit moment het volgende beeld:

	Indexatie 2022	Indexatie 2023	Arealuitbreiding	Totaal
Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	23.500	48.500	-7.000	65.000
Onroerende zaakbelastingen woningen	31.000	64.500	29.500	125.000
	54.500	113.000	22.500	190.000

De geactualiseerde ramingen worden ook meegenomen in de begroting 2024-2027.

Rente kort geld

€ 97.809 nadelig

Voor de externe financiering wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen. Dit om flexibiliteit van de uitgaven en inkomsten te behouden. Door de stijgende rente in het afgelopen jaar blijkt echter dat ook het rentepercentage op kasgeldleningen fors is gestegen. Waar enige jaren terug nog sprake was van negatieve rente is deze inmiddels gestegen tussen de 3,5% en 4%. De ramingen in de begroting is op dit moment € 25.000. Voor 2023 wordt uitgegaan van een geactualiseerde raming van € 205.000 en heeft daarmee een nadelig effect van € 180.000. In de begroting 2024-2027 zal dit worden bijgesteld naar € 100.000 en daarmee een nadelig effect op het saldo van € 75.000.

Daar tegenover staat dat een deel van de hogere rentelasten kan worden doorbelast naar onder meer de bouwgrondexploitaties. Dit voordelige effect bedraagt € 82.191.

Indexeringen

€ 117.500 voordelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingsaldo geen effect.

Bedrijfsvoering

Programma 14 Bedrijfsvoering

bedragen in €

	Rekening 2022	Begroting 2023	Mutaties t/m juli 2023	Begroting na wijziging	Mutaties NJN 2023	Bijgestelde begroting 2023
Baten	193.458	36.477	-9.327	27.150	61.695	88.845
Lasten	6.421.813	5.371.506	616.571	5.988.077	18.288	6.006.365
Saldo van baten en lasten	-6.228.355	-5.335.029	-625.898	-5.960.927	43.407	-5.917.520
Toevoeging aan reserves	184.749	96.000	0	96.000	0	96.000
Onttrekking aan reserves	1.201.505	204.536	272.064	476.600	0	476.600
Resultaat	-5.211.599	-5.226.493	-353.834	-5.580.327	43.407	-5.536.920

Programma 14 Bedrijfsvoering

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2023 najaarsnota
Bijstelling	Werving nieuwe gemeentesecretaris en algemeen directeur	N	-15.000
	Loods werkplaats	N	-11.000
Herijking	Verkeersvoorzieningen, inhuur	V	46.000
	Inhuur omgevingswet uit vacatureruimte	V	39.407
	SPUK-uitkeringen BTW sport (overhead)	N	-61.595
	SPUK-uitkeringen BTW sport (overhead)	V	61.595
Indexering		N	-16.000
		V	43.407

Bijstelling

Werving nieuwe gemeentesecretaris en algemeen directeur € 15.000 nadelig

Voor de werving en selectie van een nieuwe gemeentesecretaris en een algemeen directeur is een extern bureau ingehuurd. Dit brengt extra kosten met zich mee. Het bureau neemt de gehele werving en selectie voor deze vacatures op zich.

Loods werkplaats € 11.000 nadelig

De loods van de werkplaats is open en zodoende bij regen erg nat. Dit heeft gevolgen voor de levensduur van de machines die er zijn opgeslagen. De loods maken we aan een kant dicht, ter voorkoming van regendoorslag.

Herijkingen

Verkeersvoorzieningen, inhuur € 46.000 voordelig

Met het vertrek van de beleidsmedewerker verkeer is er een vacature ontstaan die wordt ingevuld door de inzet van een inhuurkracht. Deze kosten worden gedekt uit de vacaturegelden van de vertrokken medewerker.

Het betreft hier een verschuiving van het budget vanuit een ander programma (zie programma 4). Per saldo heeft deze herijking geen effect op het begrotingsresultaat.

Inhuur omgevingswet uit vacatureruimte € 39.407 voordelig

Voor de implementatie van de omgevingswet was een eigen medewerker projectleider. Met het vertrek van deze medewerker is inhuur noodzakelijk. Met het overhevelen van een deel van het salarisbudget van deze vertrokken medewerker en het toe te voegen aan het budget omgevingswet kunnen de hogere inhuurkosten worden gedekt. Per saldo heeft deze wijziging geen effect. Zie ook programma 11.

SPUK-uitkeringen BTW sport (overhead) € 0

Met het vervallen van de BTW op sport wordt ontvangen een zogenaamde specifieke uitkeringen voor het nadeel dat we hierdoor hebben. Een deel van deze compensatie hangt samen met bedrijfsvoering

en overhead. Doordat de BTW niet compensabel is hebben we hogere kosten en tegelijkertijd ontvangen we de uitkeringen. Beiden waren niet de begroting opgenomen en worden nu geraamd. Het effect is per saldo nihil.

Indexeringen

€ 16.000 nadelig

In de begroting 2023 is rekening gehouden met indexering, maar kon nog niet precies bepaald worden waar dit tot een effect zou leiden. De post indexering is daarom geraamd op programma 13. Doordat nu in de loop van 2023 duidelijk wordt waar budgetten voor de indexatie verhoogd moeten worden vindt verwerking nu plaats. Per saldo heeft dit op het begrotingsaldo geen effect.

Omgevingswet

De omgevingswet gaat in per 1 januari 2024. De implementatie is op dit moment nog in volle gang, waarbij wij streven naar het gesteld staan per genoemde datum. Dit betreft onder meer het vaststellen van een gewijzigde legesverordening voor het onderdeel omgevingswet. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij de implementatie per 1 januari 2024 gerealiseerd te hebben om daadwerkelijk met een nieuwe werkwijze te kunnen werken. Ook daarna blijven acties nodig. Te denken valt aan het omgevingsplan en de omgevingsvisie. Voor 2023 is de verwachting dat we binnen de beschikbaar gestelde budgetten kunnen blijven met mogelijk een beperkte overschrijding. Voor 2024 en daarna ondernemen wij in de komende periode actie om beter in beeld te krijgen wat de verwachte kosten zullen worden. Op het moment dat dat in beeld is zullen wij zo nodig de raad om extra middelen vragen.

Sociaal domein

Het sociaal domein is continue in beweging. Vele maatschappelijke factoren zijn hier van invloed op. Het afgelopen jaar zien wij dat de koopkracht inflatie de bestaanszekerheid heeft beïnvloed, waardoor meerdere doelgroepen in de problemen (gaan) komen. Meer problemen betekent ook een stijgende hulpvraag/zorgvraag. Op dit moment is dit nog niet direct in de cijfers te zien. Een andere factor is het grote personeelstekort in de zorg, waardoor zorg niet altijd tijdig geleverd kan worden. Dit is ook van invloed op de financiële cijfers binnen het sociaal domein.

Afvalinzameling/ -heffing

In december 2022 heeft de gemeenteraad het tarief voor de afvalstoffenheffing voor 2023 vastgesteld. Dit tarief was mede gebaseerd op basis van de begroting 2023 van Waardlanden. In deze begroting was nog geen rekening gehouden met de stijging van de salariskosten (nieuwe CAO) en met het uitstellen van de invoering van Diftar naar 1.1.2024, beiden zorgen ervoor dat de lasten van Waardlanden in 2023 hoger gaan liggen dan verwacht.

Daarnaast is op dit moment de algemene reserve van Waardlanden negatief. Vanuit Waardlanden wordt een voorstel voorbereid om deze reserve naar € 0 aan te vullen. Tot slot heeft Waardlanden een notitie in voorbereiding voor de verbetering van het eigen vermogen c.q. weerstandsvermogen.

Bovenstaande vraagt om een hogere gemeentelijke bijdrage. Gedeeltelijk kunnen we dit opvangen door onze voorziening afval in te zetten. Er resteert dan waarschijnlijk een tekort wat ten laste komt van ons jaarrekeningresultaat 2023.

Bij de slotwijziging wordt de gemeenteraad nader geïnformeerd, op dat moment zijn ook de halfjaarcijfers van Waardlanden en het voorstel tot aanvulling van de algemene reserve naar € 0 door het bestuur vastgesteld.

Bouwgrondexploitaties

Voor de bouwgrondexploitaties wordt korthedshalve verwezen naar het tMPG (tussentijds Meerjaren-Programma Grondzaken) welke in het najaar van 2023 ter informatie aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Investeringskredieten

Omschrijving	Oorspronkel. krediet	Werkelijk t/m 2022	2023 Begroot	2023 werk. tot augustus	Bedrag restant	Afsluiten (ja/nee)	Toelichting najaarsnota 2023
04 Havens, vaarten, kaden en sluisen							
(2021) Reconstructie Spindermolen	450.000	10.872	439.128	0	439.128	nee	De voorbereiding vindt plaats in 2023. De uitvoering wordt afgestemd op de uitbreiding begraaftplaats en zal starten in 2024.
04 Openbare verlichting							
Renovatie straatverlichting in 2022 (2018-2021)	184.000	-	184.000	1.457	182.543		Vervangen armaturen voor ledarmaturen staat gepland voor het 4e kwartaal 2023.
Renovatie straatverlichting 2023			46.000	0	46.000		Vervangen armaturen voor ledarmaturen staat gepland voor het 4e kwartaal 2023.
04 Veerdiensten							
IJzergieterij, herinrichting kruising	500.000	-	500.000	3.450	496.550	Nee	De voorbereiding is gestart. De uitvoering wordt afgestemd op de planning van de IJzergieterij in verband met afwikkeling bouwverkeer.
Reconstructie Hakgriend en Wilgenhout	750.000	100.668	449.333	0	449.333	Nee	De planvorming wordt afgestemd met de bedrijven. Klimaatadaptieve maatregelen worden meegenomen. Hierdoor kost de voorbereiding meer tijd en zal de uitvoering in 2024 plaats vinden.
Aanlegsteiger Waterbus	300.000	-	300.000		300.000		Dit betreft het gereserveerde budget voor de aanleg van de steiger.
Aanlegsteiger Waterbus	-200.000	-	-200.000		-200.000		Dit betreft het eventuele subsidiedeel.
04 Verkeersvoorzieningen							
Inrichten depot Rijshaak	60.000	-	60.000	0	60.000	Nee	Voor de uitvoering van werkzaamheden in de openbare ruimte (ook voor onze eigen buitendienst) is vaak tijdelijk extra opslagruimte nodig. Er wordt gezocht naar een geschikt permanente locatie, omdat er in woonwijken en op bedrijventerreinen weinig ruimte voorhanden is.
Ruimen delen begraaftplaats Tiendweg - Verzamelgraf	145.200	40.889	19.311	968	18.343		Ruiming in voorbereiding. Uitvoering 2de kwartaal 2024
(2022) Rioleringsbeheerplan	500.000	-	500.000	0	500.000	Nee	Uitvoering hangt samen met de Hakgriend en vindt plaats in 2023/2024.
04 Wegen, straten en pleinen							
Hakgriend e.o. (2021)	175.000	15.558	159.442	0	159.442	Nee	In combinatie met de herinrichting worden ook klimaatadaptieve maatregelen genomen door de capaciteit van het hemelwaterriool te vergroten. Zie ook "reconstructie Hakgriend en Wilgenhout".
Vervangen duiker onder Kievit (PPN 2023)				1.900	-1.900		In voorbereiding.
Aanpassen spoorwegovergang Binnendams	1.000.000	-	150.000	0	150.000		De voorbereiding is in 2023. De planning wordt afgestemd met Prorail in verband met het treinverkeer, maar streven is om het voor gereedkomen nieuwbouw in het Oog de overweg aangepast te hebben.
Verbreding en herinrichting Spoorweg	1.190.000	-	595.000	291.799	303.201		
Nutvoorzieningen haven	106.000	93.509	12.491	0	12.491		De werkzaamheden worden in 2023 afgerond.
Herinrichting Buitendams fase 2	800.000						
Aanpassen steiger veerdienst ivm elektr. varen	200.000	-	200.000		200.000		De werkzaamheden zijn afgrond.
Aanpassen steiger veerdienst ivm elektr. varen	-150.000	-	-150.000		-150.000		
Verb. toegang station centrum Merwedelingel.			50.000	0	50.000		Dit wordt in 2024 opgepakt in overleg met Prorail.
Uitbreiding fietsparkeren Merwedelingelijn	200.000	18.093	181.907	68.903	113.004		Het werk is aanbesteed. Werkzaamheden vinden plaats in 2023/2024.
Uitbreiding fietsparkeren Merwedelingelijn	-180.000	-	-180.000		-180.000		Dit betreft de subsidie.
PROJ Asfalteren Spoorweg/Binnendams	357.641	195.175	297.466	0	297.466		De werkzaamheden zijn afgerond.
Verb. verkeerssit. Nieuweweg-Nrd aank. grond	200.000	-	200.000	0	200.000		Hiervoor komt een nieuw voorstel naar de raad
Verb. verkeerssit. Nieuweweg-Noord	3.506.000	-	3.506.000	0	3.506.000		Hiervoor komt een nieuw voorstel naar de raad
Herinrichting Buitendams fase 1	800.000	-	100.000	26	99.974		De voorbereiding is gestart in 2023. De uitvoering staat gepland voor 2024 en 2025. De planning wordt voor een deel ook afgestemd op de ontwikkeling van bouwplan voormalige kerklocatie.
Planmatig onderhoud bruggen 2023			35.000	0	35.000		Het onderhoudsplan kunstwerken is doorgeschoven naar 2024. Waar zich schades voordoen worden reparaties uitgevoerd.
(2023) Asfalt			247.734	0	247.734		Op verschillende locaties worden op basis van de uitkomst van inspecties werkzaamheden uitgevoerd. De Rivierdijk tussen het Kolffgemaal en het Krommegat wordt dit jaar voorbereid.
(2023) Elementen			244.130	0	244.130		Op verschillende locaties worden op basis van de uitkomst van inspecties werkzaamheden uitgevoerd.
Dijkverbreding en ontwikkeling de Rokerij	25.000	-	25.000	0	25.000		Het is niet zinvol om zonder aanpassingen van de dijk over slechts een beperkt deel een voetpad aan te leggen. Er is dan geen aansluiting met doorgaande voetpaden. Het begint en stop dan alleen ter hoogte van de Rokerij.

Omschrijving	Oorspronkel. krediet	Werkelijk t/m 2022	2023 Begroot	2023 werk. tot augustus	Bedrag restant	Afsluiten (ja/nee)	Toelichting najaarsnota 2023
IJzergieterij, kwaliteit openb ruimte Waterfront	250.000	8.595	120.703	7.150	113.553		De voorbereiding van het waterfront is gestart. De uitvoering wordt afgestemd op de planning van de IJzergieterij. Meerdere partijen zijn hierbij betrokken zoals ontwikkelaar, waterschap en rijkswaterstaat. Ook worden hierbij bewoners betrokken. deze werkzaamheden zijn in 2023 afgerond.
Elementen Bellefleur, Talmastraat, Schapedrift	80.000	55.807	24.193	81	24.112		
Planmatig onderhoud bruggen 2025							
Inrichten parkeren Tielensweer	45.000	32.050	12.950	0	12.950		deze werkzaamheden zijn in 2023 afgerond.
Uitkomsten visuele inspectie 2021	150.000	3.292	146.708	1.424	145.284		deze werkzaamheden worden in 2023 afgerond.
Reconstructie 't Laantje (PPN 2023)	320.000	51.083	268.917	4.020	264.897		de werkzaamheden zijn voorbereid en worden aanbesteed voor uitvoering in 2024.
Brug Marsstraat (PPN 2023)	300.000	61.012	238.988	6.102	232.886		op verzoek van de raad wordt de variant voor het verlagen van de brug verder onderzocht. De uitkomst wordt eind 2023 aan de raad voorgelegd.
(2023) Speelplaatsenplan			164.948	30.657	134.291		Skatebaan en aanpassingen veld Baaijensweer in najaar 2023 in uitvoering. Boorstraat in voorbereiding.
Subtotaal			8.949.349	417.936	8.531.413		
10 Begraafplaatsen							
Onderhoud voetbalveld 5	82.500	6.570	75.930	2.560	73.370		Uitgevoerd.
10 Gemeentereiniging							
Plaatsen ondergrondse containers	20.000	11.273	8.727	0	8.727		
10 Pompen en riolen							
Kunstgrasvelden voetbal vervangen top laag (2018) Uitbr. herinr.begraafplaats Spindermolen	820.800	533.551	287.250	53.659	233.591		In voorbereiding. Zuidelijk deel in uitvoering. Na wijziging bestemmingsplan begin 2024 voorbelasten terrein Oostzijde. Begin 2025 aanbrengen inrichting.
Ruimen delen begraafplaats Spindermolen							In voorbereiding.
PROJ Riolerings ZW hoek Boven Hardinxveld	2.780.254	2.731.832	48.423	0	48.423		De werkzaamheden van dit project zijn geheel afgerond.
Rioleringsbeheerplan 2021 - T00216	365.000	-	365.000	0	365.000		Bij de uitgevoerde rioolinspectie zijn schades geconstateerd. Hiervoor wordt een reparatieplan opgesteld. De uitvoering zal medio 2024 plaats vinden.
(2023) Vervanging riolerings			161.297	3.107	158.190		voor de mechanische riolerings, drukriolerings en vacuümriolerings, worden jaarlijks delen vervangen/vernieuwd.
(2023) Rioleringsbeheerplan							Hiervoor moeten nog plannen voorbereid worden. Dit zal medio 2024 plaatsvinden.
Aanleg extra overstort (2021)	125.000	1.955	123.045	0	123.045		De werkzaamheden hiervoor zijn afgerond.
Aanbrengen goten 1 of meer straten (2021)	200.000	-	200.000	0	200.000		Hiervoor wordt onderzocht of het haalbaar en uitvoerbaar is om dit uit te kunnen voeren.
Aanbrengen goot in pr. Bernhardtstraat	75.000	44.549	30.451	0	30.451		De werkzaamheden hiervoor zijn afgerond.
Vervanging (deel) riolerings Tonneband	75.000	-	75.000		75.000		Uit nader onderzoek is gebleken dat dit nog niet nodig is. Door periodiek extra schoon te maken is vervanging niet nodig.
Uitkomsten Rioolinspecties 2021	200.000	-	200.000		200.000		Dit wordt ingezet om grootschalige rioolreparaties zoals eerder genoemd uit te voeren.
Aanschaf meetapparatuur			30.000		30.000		dit is in voorbereiding.
13 Basisregistraties							
Uitvoering motie "Meer bankjes in ons dorp"	35.000	-	35.000		35.000		Deels uitgevoerd. Deel waterschap nog in voorbereiding en stuit op regels WSRL
14 Overhead							
Valbeveiliging gemeentehuis							
Vorbereidingskrediet Huis van de gemeente			116.380	38.487	77.893		
Vervanging afvalcontainers gemeentewerf			15.000		15.000		
Herstraten Koningin Wilhelminalaan	377.000	1.164	375.836	102.538	273.297		de werkzaamheden zijn uitgevoerd
	17.219.395	4.017.496	11.096.687	618.287	10.478.400		